

nr. 1, jrg. 2, januari 2012

Uitgave/Redactie: Wim Keizer, 023-5546387, wkeizer@soobbozh.nl.

De maand die was

Het was de maand waarvan de helft (de periode 24 december t/m 8 januari) zich kenmerkte door uiterst weinig e-mailverkeer. Ik heb zwaar zitten dubben of ik in deze weken van reflectie of achterstallige kranten, tijdschriften, blogs en tweets plus een paar mooie boeken zou gaan lezen of de bij Lijn 1 te Haarlem vormgegeven brochures "de Bibliotheek in actie" van de VOB ("Interactie met publiek en politiek in woelige tijden" en "Bezuinigingen als breekijzer"). Het werden toch de kranten, tijdschriften, boeken, blogs en tweets. De brochures heb ik alleen nog maar vluchtig even doorgekeken, we leven tenslotte in moeilijke tijden waarin teksten van *cover to cover* lezen is vervangen door de cultuur van de oppervlakte, gepaard gaand met een economische crisis. Ik begrijp uit de brochures dat de moeilijke tijden natuurlijk ook erg uitdagend zijn, maar vast staat wel dat het aantal personeelsleden in openbare bibliotheken de komende jaren zal krimpen en dat het alleen nog maar de vraag is hoe snel het zal gaan en wie er precies buiten het bibliotheekvak naar nieuwe uitdagingen moeten zoeken ("van de nood een deugd maken"). WWW zal u op de hoogte houden.

Een kleine aanvulling op een bericht in de vorige WWW. Ik schreef dat er overeenstemming is over een nieuwe CAO Openbare Bibliotheken. Die overeenstemming betreft de onderhandelaars. Zij is voorgelegd aan de achterbannen, zoals degenen die niet oppervlakkig waren en dieper *doorclickten* wel gezien zullen hebben. Bij de VOB staat de CAO 26 januari geagendeerd.

Wim Keizer,
13 januari 2012

VNG eens met taakverdeling Rijk en gemeenten; instapniveau achterhaald

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) kan zich goed vinden "in de heldere taakverdeling die door de staatssecretaris wordt voorgesteld en die de Raad voor Cultuur heeft aanbevolen: de digitale bibliotheek die onder regie van de stichting Bibliotheek.nl wordt opgebouwd is een verantwoordelijkheid van het Rijk, de lokale fysieke bibliotheek is er één van de gemeenten."

Dat schrijft **Ralph Pans**, voorzitter van de directieraad van de VNG, in een brief d.d. 15 december 2011 aan de Vaste com-

missie van OCW in de Tweede Kamer, als reactie op de brief die staatssecretaris **Halbe Zijlstra** 7 december aan de Tweede Kamer stuurde. In de WWW van december werd over deze brief bericht.

Klassiek concept

Zoals al eerder in 2011 gebeurde, zegt de VNG dat het instap-niveau gebaseerd was op 'het klassieke bibliotheekconcept' maar dat dit spoedig achterhaald zal zijn door de nieuwe diversiteit aan invullingen die voor de fysieke bibliotheek aan het ontstaan is. De VNG vindt het niet nodig wettelijk verplicht te stellen dat gemeenten een bibliotheek in stand houden. Vrijwel alle gemeenten doen dat volgens de VNG nu al zonder die verplichting, omdat het om een gewaardeerd maatschappelijk instituut gaat. "De digitale bibliotheek zal het lezen van e-books stimuleren en nieuwe gebruikersgroepen aantrekken. Zij vormt echter geen volwaardig substituut voor de fysieke bibliotheek, maar een aanvulling," zegt de VNG.

De VNG voelt zich ook aangesproken door een functionele omschrijving van de bibliotheektaak waarbij bij de nadruk ligt op 'lezen, leren, informeren' en de functies 'kunst en cultuur' en 'ontmoeting' als facultatief worden aangemerkt.

"Juist nu is van belang de organisatievorm en de spreiding van de voorziening niet rigide vast te leggen. De klassieke bibliotheek met hoofd- en nevenvestigingen maakt in menige gemeente plaats voor nieuwe concepten met een sterk centrale of juist decentrale invulling, onbemenste locaties of samenwerking met scholen, banken en winkels. Er is een zoektocht gaande naar de ideale invulling: dat zal er steeds één zijn die past bij de gemeente die door de bibliotheek wordt bediend. De wetgeving moet deze eigentijdse vormgeving mogelijk maken."

Meer op: www.bibliotheekblad.nl/nieuws/uitgelicht (29 dec.).

VOB: 5 punten onder aandacht Kamer

Kars Veling, de nieuwe voorzitter van de VOB, stuurde 10 januari een brief naar de Kamercommissie OCW.

De VOB vraagt aandacht voor zaken die niet expliciet in de brief van staatssecretaris Zijlstra aan de Kamer genoemd staan, namelijk:

1. De borging van de fysieke bibliotheek;
2. Afspraken ten aanzien van minimumfinanciering door gemeenten;
3. Continuïteit van de provinciale laag in het bibliotheekbestel;
4. Wetgeving t.b.v. beschikbaarstelling van digitale informatie;
5. De randvoorwaarden voor de onttrekking van gelden aan het gemeentefonds t.b.v. digitale content (e-boeken).

De VOB vindt dat de fysieke en de digitale bibliotheek niet zonder elkaar kunnen. De digitale wereld is volgens de VOB geen vervanging van de fysieke.

Gepleit wordt voor meer bindende afspraken tussen Rijk en gemeenten over minimuminvesteringen in het openbare bibliotheekwerk. Voor het bestel is het een probleem dat er onevenredige, ongelijke bezuinigingen voorkomen. "Freerider-gedrag" van gemeenten mag niet beloond worden, vindt de VOB.

De VOB wijst er op dat de bibliotheken afzonderlijk en het bestel als geheel niet buiten de ondersteuningscapaciteit, het innovatievermogen en de implementatiekracht van de PSO's kunnen. Ook de WSF wordt opnieuw onder de aandacht gebracht.

De VOB bepleit een wettelijke regeling om het uitlenen van e-books mogelijk te maken, via een wijziging in de Auteurswet.

Tot slot meldt de VOB onder voorwaarden akkoord te gaan met de onttrekking van gelden uit het Gemeentefonds ten behoeve van e-content. Bepleit wordt een aantal van die voorwaarden wettelijk vast te leggen.

Meer op: www.debibliotheken.nl (13 jan.).

Geen vaste prijs wetenschappelijke boeken; NUV is blij, maar KBb niet

Op 20 december stemde de Tweede Kamer in met een voorstel van VVD-Kamerlid **Bart de Liefde** om boeken die gemaakt zijn voor het HBO- en WO- onderwijs en die aan studenten voorgeschreven worden buiten de Wet op de Vaste Boekenprijs te laten vallen.

De Koninklijke Boekverkopersbond (KBb) in een reactie op haar website: "De KBb en KBb Educatief maken zich ernstig zorgen over het besluit van de Tweede Kamer en zullen zich optimaal inspannen om wetenschappelijke boeken voor het HBO- en WO-onderwijs integraal binnen de Wet op de vaste boekenprijs te houden."

Het Nederlands Uitgeversverbond (NUV) toont zich in een reactie verrast maar tevreden: 'De wet [op de vaste boekenprijs] heeft voor het wetenschappelijke boek een andere relevantie dan voor het algemene boek. De in het amendement aangevoerde argumentatie wordt dan ook door de wetenschappelijke uitgevers onderschreven. Behalve dat het wetenschappelijke boek als studieboek wordt voorgeschreven wordt het veelal via intermediairs of rechtstreeks aan wetenschappelijke instellingen geleverd. Het is de uitgever die bepaalt of een titel een algemeen of een wetenschappelijk boek is. Als het wetenschappelijke boek niet meer onder de wet valt, krijgen uitgevers meer mogelijkheden om met afnemers in uiteenlopende kanalen maatwerkovereenkomsten te sluiten,' aldus het NUV.

Meer op: www.bibliotheekblad.nl/nieuws (22 dec.).

Uitstel algemene voorwaarden BNL

De Stichting Bibliotheek.nl (BNL) meldde 19 december dat de toezending van de algemene voorwaarden die bij de imple-

mentatie horen uitgesteld is tot eind januari. Een aantal punten ("uptime" infrastructuur en privacy-statements) vraagt extra aandacht.

Meer op: stichting.bibliotheek.nl (19 dec.).

Zoals in de WWW van november werd gemeld, gaat Bibliotheek.nl er in haar implementatiebrochure van uit dat er geen overeenkomst tussen de bibliotheek en BNL gesloten hoeft te worden. Dit staat in punt 3 van "Vraag en antwoord, Algemeen. De tekst luidt: "Het is niet de bedoeling om per bibliotheek overeenkomsten af te sluiten. Bij intekening voor de OCW-subsidie is vastgelegd dat de bibliotheek volledige aansluiting zal realiseren met de Nationale Bibliotheekcatalogus en het Datawarehouse en gebruik zal gaan maken van de website-infrastructuur (WLWI). Wij hebben dit vertaald in haalbare aansluitcriteria waaraan bibliotheken moeten voldoen om de subsidie te mogen inzetten.

U heeft zich akkoord verklaard met de voorwaarden uit de subsidieregeling van OCW. Door gebruikmaking van de infrastructuur en diensten van BNL gaat u akkoord met onze algemene voorwaarden die wij u bij aanvang van uw werkzaamheden zullen toezenden. In de algemene voorwaarden zullen ook (wettelijke) regelingen worden opgenomen inzake het gebruik van persoonsgegevens."

Zie ook op: stichting.bibliotheek.nl/nieuws (7 nov.).

Reactie op vervolgotitie Stuurgroep GII

De VOB-commissie digitale bibliotheek verzorgde in *augustus 2011* samen met de Plusbibliotheken, het SIOB en Bibliotheek.nl (BNL) een reactie op de vervolgotitie van de Stuurgroep van het Consortium Gemeenschappelijke Informatie-infrastructuur. Vorig jaar werd in WWW bericht over de eerste notitie van deze Stuurgroep, de reactie van VOB, Plusbibliotheken, SIOB en BNL (januari 2011) en de vervolgotitie van de Stuurgroep (juli 2011). Ook *Bibliotheekblad nr. 11 (15 september)* berichtte over deze kwestie in het artikel *Kerstboom met kluit al volwassen?* ("De verdere realisatie van de NBC - op basis van de GGC - is afhankelijk van de afspraken die in de Stuurgroep GII worden gemaakt over de met OCLC te voeren gesprekken en de uitkomst daarvan").

Zakelijk blijven

Uit een mededeling behorend bij de stukken van de VOB-ledenvergadering van 9 december (zie www.debibliotheken.nl) bleek hoe de partijen reeds in augustus 2011 gereageerd hebben op de vervolgotitie.

"Wij zijn blij met uw voorgestelde aanpak om aan te sluiten op de huidige infrastructuur, de aansluiting op de internationale context als belangrijke voorwaarde te beschouwen en uw idee om in het GGC metadata van o.a. de internationale wetenschappelijke uitgevers te ontsluiten. Ook zijn wij het eens met uw uitgangspunt OCLC als een partner te beschouwen. OCLC is meer dan een leverancier. Elkaar zakelijk blijven benaderen zal de relatie bestendigen. Meer concreet zijn voor de openbare bibliotheken de volgende zaken van belang:

a. het in stand houden van het GGC als fundament voor de

Nationale Bibliotheek Catalogus die op zijn beurt door middel van een open index gekoppeld, doorzoekbaar, raadpleegbaar en beschikbaar gesteld kan worden samen met andere bronnen van fysieke en digitale content;

- b. het ontdebellen van systemen voor zoeken en aanvragen;
- c. het terugdringen van kosten ten opzichte van de huidige situatie;
- d. de aansluiting op internationale standaarden als ook aansluiting op standaarden die Europeana gebruikt;
- e. het streven naar centrale inkoop van diensten voor alle (aan) openbare bibliotheekorganisaties (gelieerde organisaties) die gebruik maken van de gezamenlijke infrastructuur.

Het vraagstuk van het uitoefenen van (auteurs)rechten ten aanzien van metadata verdient terecht grote aandacht. Blijkbaar is één en ander, hoe gedetailleerd ook, niet voor alle partijen gelijkloidend vastgelegd in de consortiumovereenkomst. De openbare bibliotheken willen naar rato van de bijdrage aan de gezamenlijke infrastructuur aan tafel zitten in het consortium.”

Overeenkomst SIOB en NUV daisyroms

Het Sectorinstituut Openbare Bibliotheken (SIOB), dat o.a. de besteltaak “instandhouding voorziening voor leesgehandicapten” heeft gekregen (€ 11,3 miljoen OCW-geld), is een nieuwe regeling met het Nederlandse Uitgeversverbond (NUV) overeengekomen. De uitgevers zijn er ongerust over dat de speciale daisyboeken in openbare bibliotheken ook worden geleend door niet-leesgehandicapten. Om die reden is de invoering van een registratieplicht afgesproken, alsmede het aanpassen van de uitleensystemen ten behoeve van registratie. Daartegenover is de licentie- en leenvergoeding vervallen. Meer op: www.bibliotheekblad.nl/nieuws (20 dec.).

Blogs Bibliotheek.nl

Jan Klerk wijdde een BNL-blog aan één van de manieren om aan te sluiten op de WaaS (Website as a Service): [Plug-in uit-legparty](#) (17 dec.).

Samenspel SIOB, BNL en VOB

Tijdens de bibliotheektwoedaagse in Groningen gaven **Maria Heijne** (SIOB), **Diederik van Leeuwen** (Bibliotheek.nl, BNL) en **Ap de Vries** (VOB) 8 december in een parallelsessie een presentatie over hun samenspel. De afgegeven statements (Diederik heel kort, Ap veel langer en Maria er tussenin) staan hier: www.siob.nl/statements-sessie-samenspel.

Ontwikkelingen collectiebeleid

Op de bibliotheek Tweedaagse gaf **Maria Heijne** (SIOB) 9 december in een parallelsessie over collectiebeleid een presentatie, waarin staat welke ontwikkelingen het SIOB ziet. Hierbij: www.siob.nl/presentatie-collecties-en-doelgroepen.

Signalering Oorlog der concepten 2 en 3

Eén van de weinige strategische denkers in het openbare bibliotheekwerk die zich niet beperkt tot zijn eigen organisatie en de vruchten van zijn denkwerk ook nog leesbaar opschrijft is **Chris Wiersma** (**denieuwebibliotheek**, Almere), bestuurslid van de VOB en contactpersoon voor de VOB-commissie Strategie.

In *Bibliotheekblad* nr. 14 (17 november) en 15 (8 december) zet hij zijn serie *Oorlog der concepten* voort. De eerste aflevering (uit *Bibliotheekblad* nr. 12 van 29 september) werd gesignaleerd in de WWW van oktober.

De tweede aflevering gaat over de vraag wat de klanten willen. Volgens Chris is er op het gebied van marketing en klantgerichtheid nog een wereld te winnen. "Hoe aantrekkelijk, klantvriendelijk en klantgericht zijn onze bibliotheken werkelijk? Hoe aangenaam het verblijfsklimaat, hoe ruim en gemakkelijk de openingstijden, hoe vriendelijk en deskundig het personeel, hoe duidelijk de interne routing, hoe actueel en aantrekkelijk de collectie, hoe vriendelijk en gemakkelijk de voorwaarden en tarieven?", vraagt Chris zich af.

Aandacht voor marketing en klantgerichtheid, betekent niet dat de missie uit het oog verloren hoeft te worden. "Dat beeld kan ontstaan, het risico is aanwezig, maar het is niet noodzakelijk. Sterker, het zou buitengewoon gevaarlijk zijn. Want als onduidelijk wordt welke waarde de bibliotheek toevoegt aan de samenleving, ligt het voor de hand dat de bekostiging door die samenleving verminderd of gestaakt wordt. Het gaat echter niet alleen om maatschappelijke waarde, maar ook om klantwaarde en dan komen we op het terrein van marketing en klantgerichtheid", zegt Chris.

Volgens hem leidt de *output* van de bibliotheek tot klantwaarde en deze tot maatschappelijke waarde. "Geen klantwaarde zonder *output* en geen maatschappelijke waarde zonder klantwaarde. Maar niet iedere *output* leidt tot klantwaarde en niet iedere klantwaarde tot maatschappelijke waarde. De formele en informele evaluatie van de waardeketen heeft gevolgen voor de hoogte van de *input* en voor de voorwaarden waaronder de bedrijfsvoering (de *throughput*) kan plaatsvinden. Dat is een ingewikkelde zin. Maar als je vaak moet uitleggen waarom er nog bibliotheken zijn – want informatie zoek je op internet en over een paar jaar leest iedereen nog maar e-boeken -, dan is er iets aan het verschuiven in de evaluatie van de waardeketen. En als een wethouder vindt dat er wel filialen dicht kunnen omdat de aantallen bezoekers, leners en uitleningen al jaren

teruglopen, ook. Uiteindelijk moet de input leiden tot maatschappelijke waarde (*outcome*). Marketing, mits goed ingezet, vergroot de klantwaarde en daarmee de maatschappelijke waarde. Maar de inzet van marketing heeft als risico dat de missie en de unieke maatschappelijke functie uit beeld raken”, aldus Chris.

Stationsbibliotheek en maatschappelijke waarde

In aflevering nummer 3 komt hij met een mooie case: de stationsbibliotheek in Haarlem. Daar liggen alleen de nieuwste en populairste boeken, de hele Boeken top 60. Wie komt voor Hermans of Mulisch is hier niet aan het goede adres. Chris: “Een initiatief dat aandacht trekt en bij succes ongetwijfeld navolging krijgt. Dat de bibliotheek hiermee klanten bedient die nog geen gebruik maken van de bibliotheek is meer dan waarschijnlijk. Dat de stationsbibliotheek waarde voor de klanten genereert evenzeer, in het bijzonder genot (actuele, veel gelezen boeken), gemak (snel een boek scoren) en gewin (lenen is goedkoper dan kopen).

Maar wat is de maatschappelijke waarde van dit fenomeen? Het assortiment vertoont wel erg veel gelijkenis met dat van de ook in station Haarlem gevestigde AKO-winkel. De bibliotheek biedt wel de hits, maar verbreding noch verdieping, maatschappelijke actualiteit noch context. Moeten publieke middelen daaraan worden besteed? Moeten boekhandelaren daarmee worden beconcurrerd? Volgens mij niet. Dan zou een maatschappelijke onderneming maatschappelijke schade aarichten. Dat kan niet de bedoeling zijn.”

Vormgeving verademing

Chris vindt de vormgeving van de stationsbibliotheek wel een verademing (ingetogen en smaakvol, passend voor een voorziening in het publieke domein). “Niet als de zoveelste winkelen waarnaar steeds meer bibliotheken zich metamorfoserend. Ik ben een warm voorstander van de toepassing van (retail)marketing in de bibliotheek. Ik weet hoe belangrijk frontaal presenteren is, hoe je vanuit de logica van de klant naar de bibliotheek moet kijken, hoeveel er te winnen is door klantonderzoek. Maar marketing is een knecht, die in een publieke instelling niet de baas mag worden. Hebben bibliotheken zelf geen ideeën meer, geen opvattingen, geen ego? Waarom doen we geen moeite een eigen stijl te ontwikkelen, die klantgericht is én iets zegt over het maatschappelijke belang en de trotse geschiedenis waar we voor staan: ontwikkeling, ontplooiing, verlichting, verheffing, emancipatie? Er zijn nog veel te veel saaie bibliotheken met hun magazijnopstelling, morsige vloerbedekking en afgeragde meubels, maar waarom worden bibliotheken in de meest wilde kleuren opgeleukt, worden ze behangen met wezenloze foto's van wezenloze mensen en schreeuwen ze de mensen toe: 'WIJ ZIJN NIET SAAI!!!'. Alleen saaie mensen en saaie instellingen roepen dat.”

Nadenken over “merk” bibliotheek

Chris pleit er voor na te denken over het “merk” bibliotheek. Bibliotheken dienen de samenleving. “De bibliotheek helpt de overvloed enigszins beheersbaar te houden door selectie, presentatie, advies, context en inspiratie. Bibliotheken die worden

omgebouwd tot een platte winkel sluiten daarmee in woord en daad aan op de commercialisering en veruiterlijking van de samenleving. Dat roept misverstanden op bij klanten, samenleving en politiek. Misverstanden waar we nog veel last van kunnen krijgen.”

De volgende aflevering (*Bibliotheekblad 1/2012*) gaat over e-books.

Signalering

“Bibliotheken goede partners e-boeken”

“Uitgevers maken zich zorgen over de bestsellers. Maar de meeste titels die ze uitgeven zijn géén bestsellers. Bij de meeste boeken heb je het over oplages van 2000 of nóg minder. Ik zou zeggen: wees blij dat je ze via de bibliotheken kunt verkopen. Van heel veel titels op het gebied van kinderboeken en poëzie wordt het merendeel van de oplage door de bibliotheken aangekocht.”

Dat zegt **Hans van Velzen**, directeur OBA en voorzitter van de stuurgroep e-boeken openbare bibliotheken, in een interview met **Lucie Th. Vermij** in *Boekblad nr. 20 (23 december 2011)*, naar aanleiding van de berichtgeving over de landelijke digitale bibliotheek. Hans meldt dat de gesprekken met de huiverige uitgevers er over gaan welke bedragen Bibliotheek.nl zou moeten betalen voor een e-boek, hoe lang de termijn van uitlening zou moeten zijn en welke titels. “Er wordt stevig uiteenlopend over gedacht. De digitalisering is een nieuwe wereld. Niemand kan het effect ervan voorspellen.”

Hans zegt verder dat de bibliotheken met vier miljoen leden een goede partner zijn om de weg open te maken naar digitaal lezen. “Wij zijn betrouwbaar: wij betalen wat wij afspreken. Wij kunnen aanvullende content leveren, wat leesbevorderend werkt. Ik zeg: het is voor alle partijen nieuw. Laten we beginnen. Het lastige is dat er geen druk op zit. Ze hóeven het niet te doen. Ik kan ze niet dwingen. Als het niet lukt om er met een mantelovereenkomst uit te komen, dan gaan we met individuele uitgevers praten. Liever de Koninklijke weg, maar als het niet kan, dan niet. Er zijn ook uitgevers die wel geïnteresseerd zijn.”

Wat Marina Meent

Ode aan het leven

“Wanneer ik in de bibliotheek ben, moet ik vaak aan *Man bijt Hond* denken. Want hoeveel alledaagse en onverwachte verhalen liggen er niet voor het oprapen wanneer je om je heen kijkt in de bibliotheek. Ik ben er stiekem altijd benieuwd naar en zou zomaar eens willen rondvragen wat mensen drijft om in de bibliotheek te gaan zitten werken, studeren of om er de krant te komen lezen. Voor zover ik weet is er nog nooit een *Man bijt Hond*-item in de bibliotheek opgenomen. Ik zie een uitgelezen kans. Voor de makers van *Man bijt Hond*: de verhalen liggen er voor het oprapen – wat doen de bezoekers en waar gaan ze mee naar huis? Wat drijft hen? En voor de bibliotheek zelf!

Omdat het zo mooi zou laten zien welk een prachtige diversiteit de bibliotheek herbergt. Hoeveel verschillende mensen er om uiteenlopende redenen allemaal komen. We slagen er als bibliotheeksector nog veel te weinig in om dat duidelijk te maken aan de buitenwereld. In tijden van rendementsdenken zouden we juist 'gewone' alledaagse bezoekers aan het woord moeten laten om het verhaal van de bibliotheek te vertellen!"
Dat schrijft Marina Polderman in haar gastblog van december, onder de kop Ode aan het leven.
 Meer op: www.bibliotheekblad.nl/rubrieken/gastblogs (21 dec.).

Wat Wim Meent (WWM)

Geldstromen, statistieken en leugens

"Vaak krijg ik in discussies te horen dat het openbare bibliotheekwerk toch wel erg ingewikkeld in elkaar steekt met al die subsidiënten en spelers in het veld. Ik antwoord dan dat dit waar is, maar dat het voor meer inzicht handig is te beginnen met de subsidiestromen. Want wie betaalt, bepaalt. Wie dus de geldstromen in kaart heeft, krijgt ook inzicht in de machtsverhoudingen."

Dat schrijf ik in mijn gastblog van januari. Ik laat zien hoe de geldstromen eruit zien.

Verder wijs ik op een vergissing in een cijferstaatje dat de VNG naar de Tweede Kamer stuurde.

"In een brief aan de Tweede Kamer van 15 december stuurde de VNG een cijferstaatje mee waarin staat dat de gemeenten in 1999 € 295 miljoen subsidieerden en in 2009 € 446 miljoen. Dat is 51% meer. De provincies subsidieerden in 1999, volgens datzelfde staatje, in 1999 € 35 miljoen en in 2009 € 14 miljoen. Dat is volgens het staatje 66% minder.

Maar hier heeft iemand een vergissing gemaakt. De cijfers zijn afkomstig van het CBS. In de CBS-cijfers openbare bibliotheken staat duidelijk vermeld dat sinds 2005 de subsidie van provincies aan PSO's niet meer wordt meegeteld. Je kunt onder Exploitatie, subsidie provincies, zien dat deze in 1999 inclusief PSO's € 35 miljoen was. In 2005 was deze inclusief PSO's € 44,8 miljoen en exclusief PSO's € 9,9 miljoen.

Bij het bedrag van €14 miljoen voor alleen openbare bibliotheken (dus exclusief PSO's) uit 2009 moet ca. € 40 miljoen provinciale subsidie aan de PSO's worden geteld (eigen inventarisatie van mij voor de SPN). Dus geen daling met 66%, maar een stijging met net zo'n percentage als de gemeenten! Heel andere koek dus dan het staatje opdient."

Meer op: www.bibliotheekblad.nl/rubrieken/gastblogs (10 jan.).

Wat Wim (nog) niet Weet (WWnnW)

Rubriek 1 x per half jaar

Wat gebeurt er precies met publieke gelden? Het zal duidelijk zijn wat mijn mening daarover is: ook als het gaat om openbaar bibliotheekwerk (sterker: *juist* als het gaat om openbaar bibliotheekwerk) moet daarover maximale transparantie bestaan. Maar partijen in de branche en in de sector denken daar

soms anders over. Subsidieaanvragen, jaarrekeningen, adviezen worden lang niet allemaal publiekelijk toegankelijk gemaakt en/of, ondanks verzoeken, ter publicatie aangeboden. Ik heb besloten daar niet meer in ieder nummer van WWW op te attenderen.

In de nummers van 2011 hebt u kunnen lezen wat ik graag zou willen weten, maar (nog) niet weet en wat wij kennelijk niet mogen weten. Ik zal me dit jaar beperken tot tweemaal: het juli- en decembernummer. En als ik er nog eens voldoende tijd en energie voor krijg, zal ik een beroep doen op de Wet Openbaarheid Bestuur (WOB).

Colofon

WWW is een uitgave van Wim Keizer. Hij is ambtelijk secretaris van de Stichtingen Overleg Openbaar Bibliotheekwerk Noord-Holland (SOOB NH), Bibliothekenoverleg Zuid-Holland (BOZH) en Samenwerkende PSO's Nederland (SSPN).

WWW wordt gemaakt op persoonlijke titel, in nauwe samenwerking met *Bibliotheekblad* (www.bibliotheekblad.nl), en gaat over de officiële vernieuwing van het openbare bibliotheekwerk.

WWW staat voor *Wat Wim Weet*. Wat Wim Weet, weet ik door te vragen Wie, Wat en Waarom? Waar, Wanneer en Hoe? En door te kijken op het WereldWijde Web.

Ik weet wat ik weet en wat ik niet weet. Maar er zijn vast ook feiten van welke ik niet weet dat ik ze niet weet. Tips en documenten zijn van harte welkom! Mijn motto is: *Comment is free, but facts are sacred*.

Ook reacties zijn van harte welkom en worden geplaatst als voor- en achternaam vermeld worden (en bij voorkeur ook de functie). Ze kunnen worden gemaild aan wkeizer@soobbozh.nl. De bibliotheekvernieuwing verdient discussie *in het openbaar*.

WWW is digitaal ontsloten, vooralsnog op de website van het Netwerk van Directeuren: www.netwerkvandirecteuren.nl. Inmiddels staat

WWW ook op www.probiblio.nl (zie Nieuws en dan WWW).

Wie rechtstreekse toezending wil, kan een mailtje sturen aan wkeizer@soobbozh.nl.